

1 Covid-19. Betalingsutsettelse for innbetaling av skatter og avgifter og avvisning etter anskaffelsesforskriften

Utbruddet av covid-19 har skapt negative økonomiske konsekvenser for mange aktører i norsk næringsliv. Som følge av dette har regjeringen blant annet vedtatt nye regler som åpner for en mer forenklet og fleksibel ordning for betalingsutsettelse for innbetaling av skatter og avgifter. Reglene supplerer eksisterende ordninger for betalingsutsettelse.

Bestemmelsene åpner for at leverandører som har betalingsproblemer som følge av virusutbruddet kan innvilges betalingsutsettelse frem til 31. desember 2020.

Anskaffelsesregelverket inneholder regler om avvisningen på grunn av forhold ved leverandøren. En slik avvisningsgrunn er at oppdragsgiveren er kjent med at leverandøren ikke har betalt skatter, avgifter og trygdeavgifter. Bestemmelsene er viktig for å sikre like konkurransevilkår blant leverandørene i markedet. Reglene ivaretar også hensynet til gjennomføring av den konkrete kontrakten ved at manglende innbetaling av skatter og avgifter kan være en indikasjon på leverandørens manglende leveringsdyktighet.

Samtidig er det viktig at anskaffelsesreglene ikke praktiseres på en slik måte at effekten av regjeringens koronarelaterte tiltak for næringslivet begrenses unødvendig.

Selv om leverandøren har fått innvilget betalingsutsettelse vil restanser fremgå av skatteattesten. Oppdragsgiver bør derfor gjøre anbyderne oppmerksom på at informasjon om betalingsutsettelse må gis som tilleggsopplysninger.

Avvisningskravene

Avvisningsreglene stiller i liten grad krav om at disse tilbyderne *skal* avvises. Kontrakter med en **verdi under EØS-terskelverdiene**, og som faller inn under virkeområdet til anskaffelsesforskriften, skal følge denne forskriftens del II. For disse kontraktene *kan* oppdragsgivere avvise en leverandører når oppdragsgiveren er kjent med at leverandøren ikke har betalt skatter, avgifter og trygdeavgifter, med mindre avvisningen vil være klart uforholdsmessig. Avvisning vil være klart uforholdsmessig dersom det for eksempel er snakk om helt ubetydelige skatterestanser.

For kontrakten etter anskaffelsesforskriften med en **verdi over EØS-terskelverdiene**, gjelder det både en skal-avvisningsregel og en kan-avvisningsregel knyttet til manglende betaling av skatter og avgifter.

Skal-avvisningsregelen innebærer at oppdragsgiveren *skal* avvise en leverandør når oppdragsgiveren er kjent med at leverandøren ikke oppfyller sine forpliktelser til å betale skatter, avgifter og trygdeavgifter når dette er slått fast ved en rettskraftig dom eller endelig forvaltningsvedtak. På samme måte som for kontrakter under EØS-terskelverdiene, skal leverandøren likevel ikke avvises dersom avvisningen vil være klart uforholdsmessig.

Kan-avvisningsregelen innebærer at oppdragsgiveren *kan* avvise leverandører dersom oppdragsgiveren er kjent med manglende innbetaling av skatter, avgifter eller trygdeavgifter, i andre tilfeller enn de som faller inn under skal-avvisningsregelen. Regelen legger opp til bruk av skjønn hos oppdragsgiver. Det gjelder samtidig et krav om at avvisningen ikke skal være uforholdsmessig. I denne sammenhengen kan det legges vekt på om leverandørens likviditetsproblemer er midlertidige og oppstått som følge av koronasituasjonen.

Avvisning under korona-epidemien

Etter departementets syn, vil det være uheldig å avvise leverandører utelukkende på bakgrunn av manglende betaling av skatter og avgifter når leverandøren har søkt om eller fått innvilget betalingsutsettelse ved likviditetsproblemer som følge av koronasituasjonen. Oppdragsgiverne bør undersøke hva som er bakgrunnen for eventuelle restanser før det fattes en eventuell beslutning om avvisning. I og med at det er utvidet adgang til slik betalingsutsettelse nå, er det et langt større antall som berøres av krav om ren skatteattest. Også i andre tilfeller er det opp til oppdragsgiver å vurdere om avvisningen vil være uforholdsmessig eller eventuelt klart uforholdsmessig etter avvisningsreglene. Oppdragsgiverne må utøve skjønnet innenfor rammene av hva som er forsvarlig, for eksempel med tanke på leveringsdyktighet og like konkurransevilkår.

I noen tilfeller stiller oppdragsgiverne strengere krav enn det som følger av regelverket, for eksempel gjennom absolutte krav i kvalifikasjonskravene. For allerede igangsatte konkurranse, har oppdragsgiver kun et begrenset rom for å endre kravene i konkurransegrunnlaget uten å måtte avlyse konkurransen. Ved fremtidige anskaffelser bør oppdragsgiverne legge inn tilstrekkelig fleksibilitet til at det kan tas høyde for særlige forhold knyttet til koronasituasjonen. Stilles det absolutte krav om ingen registrerte restanser på skatteattesten vil ikke oppdragsgiver kunne ta høyde for at betalingsutsettelse er gitt. Det kan også føre til uforholdsmessige konsekvenser i andre tilfeller, for eksempel for leverandører som har søkt om betalingsutsettelse.